

**Sisäministeriö / kansainvälisten asioiden
yksikkö**

Euroopan
Kotouttamisrahastosta
rahoitettujen toimien
vaikuttavuuden ja
tuloksellisuuden arviointi
Vuosiohjelmat 2011-2013
Suomenkielinen tiivistelmä

30.10.2015
Raportin sivumäärä 3
EIF suomenkielinen tiivistelmä.docx

Euroopan Kotouttamisrahaston (European Fund for the Integration of Third-country Nationals) vuosien 2011 - 2013 vuosiohjelmien kolme keskeisintä tavoitetta ovat olleet maahanmuuttajien kotoutumista tukevien toimien toteuttaminen, erilaisten kotoutumista tukevien tai siihen liittyvää tietoa keräävien indikaattorien kehittäminen, sekä poliittisten valmiuksien parantaminen sekä koordinoinnin ja kulttuurienvälisen valmiuksien kehittäminen.

Vuosien 2011 - 2013 aikana Kotouttamisrahastosta rahoitettiin yhteensä 47 projektia. Projektit jakautuivat varsin tasaisesti kaikille kolmelle rahoitusvuodelle, joskin projektien toteuttaminen painottui luonnollisesti rahoituskauden loppupuolelle. Rahoituskauden aikana rahastosta myönnetty rahoitus oli yhteensä noin 4,1 miljoonaa euroa. Myönnetyn rahoituksen määrä vuosiohjelmittain kasvoi hieman rahoituskauden aikana rahoituksen ollessa suurimmillaan vuoden 2013 aikana yhteensä 1,55 miljoonaa euroa.

Kokonaisuutena vuosiohjelmista rahoitetut projektit saavuttivat asetetut tavoitteet verrattain hyvin, joskin projektien välillä oli paikoin suurta vaihtelua. Tulosten tarkastelussa tulee kuitenkin huomioida, että raportoidut tulokset suhteessa komission asettamiin indikaattoreihin edellyttivät paikoin varsin paljon tulkintaa. Lisäksi osassa projekteja asetettuja tavoitteita ja tuloksia ei ollut määritelty riittävän selkeästi. Aihealueittain selkeimmin onnistuivat merkityksellisen vuorovaikutuksen luomiseen, hyvinvointiin ja terveyteen, yhteiskuntatietoisuuteen, sekä erityyppisiin koulutuksiin keskittyneet projektit. Vastaavasti heikommin onnistuivat monikulttuurisen ja uskonnollisen dialogin kehittämiseen, haavoittuvassa asemassa oleviin, sekä yksityisiin ja julkisiin palveluihin keskittyvät projektit. Jokaisessa aihealueessa on kuitenkin myös hyvin tavoitteensa saavuttaneita projekteja ja monesti epäonnistumiset johtuvat yksittäisistä projekteista joille oli paikoin määritelty varsin optimistisia tavoitteita. Kokonaisuudessa toteutettujen projektien kautta onnistuttiin tavoittamaan 4809 kohderyhmään kuuluvaa henkilöä. Näistä yhteensä 1843 kuului johonkin rahaston erityiskohderyhmistä.

Projektien kautta toteutettiin muun muassa erilaisia kielikoulutuksia ja kehitettiin uusia koulutusmalleja, suunniteltiin kotoutumisen edistymiseen liittyviä indikaattoreita, järjestettiin yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen liittyviä tilaisuuksia ja kannustettiin aktiiviseen kansalaisvaikuttamiseen, sekä hyödynnettiin mediaa maahanmuuttajille kohdennetun sisällön tuottamiseksi ja heidän äänensä kuuluville saattamiseksi. Projektien mukaan ottamat näkökulmat huomioivat myös maahanmuuttajien henkilökohtaiset mielenkiinnonkohteet esimerkiksi taiteeseen liittyen. Lisäksi keskityttiin naisten roolin huomioimiseen ja sitä kautta heidän asemansa vahvistamiseen, sekä liittyen oppimispohjaan- ja kykyyn osallistua toteutettaviin kotouttamista edistäviin koulutuksiin.

Tarkasteltaessa projektien toteuttamien toimenpiteiden kestävyteen tulisi kiinnittää enemmän huomiota. Suuri osa rahaston kautta rahoitetuista projekteista toteuttaa toimintaansa pääosin varankeräyksellä tai hankerahoituksella saatujen varojen avulla. Näin ollen on olemassa varsin suuri riski, että projektin toimenpiteet eivät jatku projektin päättymisen jälkeen ellei uutta rahoituskanavaa ole olemassa. Toki saavutettujen tulosten kestävyttä voi ja tuleekin tarkastella myös sitä kautta, että mahdollisesti aikaansaatu vaikutus toteutuu hankkeeseen osallistuneissa henkilöissä ja heidän kotoutumisensa edistäjä eikä ainoastaan toteutettavina toimenpiteinä. Lisäksi toteutetuissa projektihaastattelussa nousi esiin projektien kautta saatujen oppimisten hyödyntäminen toteuttavan organisaation muissa hankkeissa ja myöhemmässä toiminnassa. Kestävyttä tarkastellaan hankkeiden loppuraporteissa lyhyesti osana hankkeen toteutumisen yhteenvetoa, mutta sen osuutta sekä hankkeen suunnittelussa että loppuraportissa tulisi vahvistaa. Tarkasteltujen projektien perusteella merkittäviä kestävyteen vaikuttavia tekijöitä ovat hankkeen tulosten linkittäminen

olemassa oleviin prosesseihin ja sellaisiin esimerkiksi julkisiin organisaatioihin, joilla on vakaampi rahoituspohja.

Kokonaisuutena rahastosta rahoitettujen projektien merkitys Suomessa viime vuosina tapahtuvalle kotoutumiseen liittyvälle kehitykselle on ollut hyvä. Projektien kautta esiin noussut keskustelu ja syvempi ymmärrys liittyen kotoutumiseen ja kotoutumisen kohteena olevien ihmisten tilanteeseen ja tarpeisiin on ollut hyvällä tasolla. Haastattelujen perusteella Kotouttamisrahastosta rahoitetut projektit ovat tuoneet hyvin sisältöä muun muassa Suomessa viime vuosina kotouttamiseen liittyvään lainsäädäntöön toimeenpanoon, strategisiin linjauksiin, sekä maahanmuuttajille tuotettaviin koulutuksiin ja palveluihin. Vaikka projektien tuottamien tulosten arviointi on raportointiteknisistä syistä ollut jossain määrin haastavaa, ovat projektit kuitenkin selkeästi toteuttaneet komission rahastolle määrittelemiä strategisia suuntaviivoja, sekä olleet yhdenmukaisia Suomessa kotoutumiseen liittyvien tarpeiden kanssa.